

SOLIDAN RAST 2017.

Obrada ankete: Arhivalitika, prosinac 2016.

Šest najvećih hrvatskih banaka upošljava glavne ekonomiste i/ili osobe zadužene za strateški razvoj. Hrvatska udruga banaka osnovala je njihov klub. Cilj je povremenim provođenjem anketa prikazati reprezentativno mišljenje glavnih ekonomista banaka o najvažnijim gospodarskim kretanjima i očekivanjima. U „Izgleđima“ prikazujemo rezultate ankete o ekonomskim očekivanjima. Glavni ekonomisti ističu da iznose osobne stavove, a ne stavove uprava banaka. Anketa je provedena tijekom prosinca 2016. Rezultati ranijih anketa nalaze se na internetskoj stranici Kluba glavnih ekonomista u okviru stranice Hrvatske udruge banaka, u rubrici Analize i publikacije:

<http://www.hub.hr/hr/pregledi-i-izgleđi>

Nakon što su službene brojke za 2016. nadmašile očekivanja, tradicionalno oprezni glavni ekonomisti banaka osjetno su povećali prognoze za sljedeću godinu.

Prosječno očekivanje stope rasta BDP-a iznosi 2,9%, uz vrlo uzak raspon prognoza; najveći pesimist očekuje rast po stopi od 2,7%, dok se najveći optimist približio vladinoj prognozi i očekuje stopu rasta od 3,1% u sljedećoj godini.

Prognoze rasta osobne potrošnje (3% uz raspon od 2,7% do 3,1%) gotovo su iste kao i prognoze rasta BDP-a. Razlike nisu velike niti u pogledu rasta državne potrošnje (1,3% uz raspon od 1% do 2%). Stoga je zanimljivije pogledati preostale stavke kod kojih se prognoze više razlikuju.

Svi predviđaju nastavak oporavka investicijske aktivnosti, uz prosječnu očekivanu stopu rasta od 5,8%, ali se

raspon kreće od 5,1% koliko iznosi najniža, do 6,5%, koliko iznosi najviša prognoza.

Kod izvoza, za koji se predviđa ambiciozan rast od prosječnih 4,5% primjećuje se značajna razlika između prognoze najmanje stope rasta koja iznosi 3,5% i najveće, koja iznosi 5,9%. Suglasnost postoji i u pogledu bržeg rasta uvoza od izvoza (5,7%, uz najniže očekivanje na razini od 4% i najviše od 6,5%).

Saldo tekućeg računa bilance plaćanja zbog takvih će se odnosa smanjiti u odnosu na ovu i proteklu godinu, ali će ostati u suficitu koji se u prosjeku očekuje na razini od 2,2% BDP-a. To je dobar znak, jer ukazuje da brži rast neće dovesti do pretjerane reakcije uvoza zbog rasta domaće potražnje.

Takva makroekonomska konstelacija znači da rast neće zavisi o uvozu stranog kapitala, kao što je bio slučaj prije početka krize, 2008./09. Zbog toga se očekuje zadržavanje vanjskog duga pod kontrolom, na razinama koje su niže od vrijednosti godišnjeg BDP-a (u prosjeku 96%).

Međutim, treba primijetiti da se očekuje promjena izvora rasta u odnosu na prethodne godine u pravu domaćih osobnih i investicijskih izdataka, uz negativan doprinos neto izvoza.

Očekuje se da će prikazani trendovi rezultirati rastom realnih plaća od oko 2% u uvjetima povratka niske inflacije na razini od oko 1%. Dakle, očekuje se okončanje duljeg razdoblja deflacije. I stopa nezaposlenosti bi se trebala smanjiti, u prosjeku na oko 12,2%.

Najzanimljivija razlika u odnosu na službene vladine prognoze odnosi se na očekivanje nešto većeg deficita opće države. Prosječno očekivanje iznosi 2,4% BDP-a. Najveći optimist među glavnim ekonomistima banaka očekuje deficit na razini od 1,8% BDP-a, a najveći pesimist na 2,9%. Radi se o malim razlikama, kako međusobno, tako i u odnosu na vladine službene prognoze. Sukladno tome i javni dug ostaje pod kontrolom, na razini omjera u odnosu na BDP od oko 85%.

Ekonomisti ne očekuju znatnije promjene u pogledu cijena financijskih imovina. Blagi rast kamatnih stopa tržišta novca je neprimjetan (0,8%), pogotovo ako se uzme u obzir da ekonomisti očekuju kako će kamatna stopa na jednogodišnji trezorski zapis ostati ispod te razine. I prinosi na dugoročne državne obveznice trebali bi

ostati približno na sadašnjim razinama. To je dobra vijest za vladu koja sljedeće godine mora refinancirati najveći iznos dospjeća duga u povijesti. Ekonomisti očekuju da će nastavak programa kvantitativnog popuštanja ESB-a zadržati kamatne stope u Europi na povijesno niskim razinama, odnosno, da rast dolarskih kamatnih stopa neće imati široke učinke na globalno financijsko tržište. U takvim se uvjetima očekuje nastavak blagog oporavka kreditiranja.

Za širu je javnost zasigurno najzanimljivija prognoza tečaja. Ne očekuju se promjene koje bi bile vrijedne spomena. Prosječno očekivanje tečaja kune za euro na kraju 2017. iznosi 7,58, pri čemu najniža prognoza eura iznosi 7,55 HRK, a najviša 7,65 HRK.

HUB konsenzus 2017.				
		Sredina	Min	Max
1. Proizvodnja i agregatna potražnja				
(godišnja % promjene)				
	Realni BDP	2,9	2,7	3,1
	Osobna potrošnja	3,0	2,7	3,1
	Javna potrošnja	1,3	1,0	2,0
	Investicije	5,8	5,1	6,5
	Izvoz	4,5	3,5	5,9
	Uvoz	5,7	4,0	6,5
2. Tržište rada i cijene				
(godišnja % promjene)				
	Stopa nezaposlenosti (%) -(ILO)	12,2	11,8	12,8
	Bruto plaće	2,0	1,0	2,8
	Cijene (prosjeck CPI)	1,2	0,7	1,4
	Temeljna inflacija (HICP)	0,9	0,7	1,0
3. Javne financije:				
(% BDP)				
	Saldo opće države	-2,4	-2,9	-2,0
	Javni dug (bez jamstava i HBOR-a)	84,0	83,6	84,5
	Javni dug (uključena jamstva i HBOR)	86,0	84,4	87,5
4. Vanjski sektor:				
(% BDP)				
	Trgovački saldo	-15,3	-16,3	-13,1
	Saldo tekućeg računa platne bilance	2,2	1,2	3,0
	Vanjski dug	95,7	94,4	98,5
5. Monetarni i financijski pokazatelji				
3m kamatna stopa (ZIBOR)				
	06.2017	0,81	0,60	0,90
	12.2017	0,83	0,50	1,00
Prinos na 1g trezorski zapis (HRK)				
	06.2017	0,68	0,40	0,85
	12.2017	0,75	0,30	1,00
Prinos na 5g državnu obveznicu (HRK)				
	06.2017	2,15	1,90	2,40
	12.2017	2,32	1,80	2,70
Prinos na 10g državnu obveznicu (HRK)				
	06.2017	3,03	2,80	3,30
	12.2017	3,18	2,65	3,65
M3 godišnja % rasta y-o-y		3,35	2,80	4,00
Kreditni privatnom sektoru godišnja % rasta y-o-y		-0,05	-1,50	2,60
Tečaj HRK za EUR				
	06.2017	7,49	7,45	7,55
	12.2017	7,58	7,55	7,65